

TEHLİKELİ MADDELERİN DEMİRYOLU İLE TAŞINMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; tehlikeli maddelerin, insan sağlığı ve diğer canlı varlıklar ile çevreye zarar vermeden güvenli ve emniyetli bir şekilde demiryolu ile taşınmasını sağlamak ve bu faaliyetlerde yer alan tarafların hak, sorumluluk ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; Türkiye sınırları içerisindeki ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde yabancı tren veya vagonlar dahil demiryolu ile yapılan tehlikeli madde taşımacılığını, tehlikeli maddeleri gönderenleri ve bu maddelerin alıcılarını, paketleyenleri, dolduranları, boşaltanları, demiryolu alt yapı işletmecilerini ve tehlikeli madde taşınmasında görev alan personel ile tehlikeli maddelerin taşınmasında kullanılacak ambalajlar ve yük taşıma birimlerini kapsar.

(2) Bu Yönetmelik;

a) Uluslararası anlaşmalar ile savaş hali ve olağanüstü hallerde uygulanacak mevzuat hükümlerine göre yapılan taşıma işlemlerini,

b) Her türlü emniyet ve güvenlik tedbirleri askeri birimler veya ilgili kolluk kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü) tarafından alınmak kaydıyla, Türk Silahlı Kuvvetlerine ve kolluk kuvvetlerine ait tehlikeli maddelerin taşınmasını,

c) Fabrika, depo veya organize sanayi bölgeleri içinde yer alan işletmelerin kendi işyeri sınırları dâhilinde kalan iltisak hatları üzerinde yaptıkları tehlikeli madde taşımalarını, kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 26/9/2011 tarih ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak, 01/06/1985 tarihli ve 18771 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşmenin (COTIF) C ana eki olan Tehlikeli Eşyanın Demiryolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Yönetmeliğe (RID) paralel olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Alıcı: Taşıma evrakına göre tehlikeli maddenin alıcısı veya taşıma evrakı hükümlerine uygun olarak alıcı tarafından atanmış veya taşıma sözleşmesi olmadan yürütülen taşımalarda ise tehlikeli maddenin varış noktasında idaresini üstlenen gerçek veya tüzel kişileri,

b) Ambalaj (Paket): RID Kısım 6’da tanımlanan ve tehlikeli maddelerin taşınması için onaylanmış taşıma kaplarını, paket, kutu ve benzeri malzemeleri,

c) Ambalajlayan (Paketleyen): Tehlikeli maddeleri, büyük ambalaj ve orta boy dökme yük konteyneri dahil, değişik cinsteki kaplara yerleştiren ve gerektiğinde ambalajları taşınmaya hazır hale getiren, tehlikeli maddeleri paketleyen ya da bu madde paketlerini, etiketlerini değiştiren, taşıtmak amacıyla etiketleyen, gönderici veya onun talimatı ile bu işlemleri yapan işletmeleri,

ç) Bakanlık: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını,

d) Boşaltan: Tehlikeli madde yüklü bir konteynerin, dökme yük konteynerinin, çok elemanlı gaz konteynerinin (ÇEGK), tank-konteynerinin veya portatif tankın vagondan indirilmesi; ambalajlı tehlikeli maddelerin, orta boy dökme yük konteynerlerinin veya portatif tankların vagon veya konteynerden indirilmesi; tehlikeli maddelerin bir sarnıç vagondan, sökülebilir tanktan, portatif tanktan veya tank-konteynerden veya bir tüplü gaz tankerinden, ÇEGK’den, bir vagonun veya dökme yük taşıyan bir konteynerden boşaltılmasını yapan işletmeyi,

e) CIM: Eşyanın Demiryoluyla Uluslararası Taşıma Sözleşmesine İlişkin Tek Tip Kuralları,

f) COTIF: Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşmeyi,

g) CUU: Yük Vagonlarının Tek Tip Kullanım Sözleşmesini,

ğ) Çok Elemanlı Gaz Konteyneri (ÇEGK): Bir bağlantı elemanı ile birbirlerine bağlanan ve sabit bir yüzeye tutturulmuş birden fazla bölümler veya elemanlar içeren yapıyı,

h) Demiryolu Altyapı İşletmecisi: Tasarrufundaki demiryolu altyapısını güvenli bir şekilde işletmek ve demiryolu tren işletmecilerinin hizmetine sunmak hususunda Bakanlıkça yetkilendirilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

ı) Demiryolu Tren İşletmecisi: Demiryolu şebekesi üzerinde yük ve/veya yolcu taşımacılığı yapmak üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

i) Dolduran: Tehlikeli maddeleri sarnıç vagona, sökülebilir tanka sahip vagona, portatif tanka veya tank konteynere ve/veya bir vagona, dökme halinde taşımak için büyük konteynere veya orta boy dökme yük konteynerine veya tüplü gaz vagonuna veya çok elemanlı gaz konteynerine dolmuş yapan işletmeyi,

j) Emniyet vagonu: Taşıma sırasında kullanılan tehlikeli madde yüklü olmayan dolu veya boş yük vagonlarını,

k) Faaliyet belgesi: Bu Yönetmelik kapsamında yer alan işletmecilerin sorumluluk ve yükümlülüklerinin yerine getirilip getirilmediğini kayıt altına almak amacıyla idare tarafından düzenlenen belgeyi,

l) Gönderen: Kendi adına veya bir üçüncü şahıs adına tehlikeli malları gönderen işletmeyi, ayrıca, taşıma işlemi bir taşıma sözleşmesine bağlı olarak yürütülüyorsa, sözleşmede "gönderen" olarak belirtilen kişiyi,

m) İltisak hattı: Gerek istasyon dâhilindeki hatlardan, gerekse ana hattan ayrılmak suretiyle gerçek ve tüzel şahıs arazilerine yapılmış tesislere bağlantı sağlayan demiryolu hattını,

n) İstasyon: Trafikle ilgili hizmetler ile yolcu ve/veya yük taşımaya yarayan demiryolu tesislerinin bulunduğu yerleri,

o) İşaret ve etiket: Tehlikeli madde taşımacılığında kullanılan ambalajlardaki yüklerin; sınıfını, tehlike derecesini, muhteviyatı gibi özelliklerini ifade eden harf, rakam ve şekilleri,

ö) İşletme: Kamu kurum ve kuruluşları da dâhil olmak üzere, kâr amacı bulunup bulunmadığına bakılmaksızın bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerde bulunan gerçek ve tüzel kişileri,

p) Konteyner: Bir taşıma donanımı parçası olarak yükleme biçimi korunarak veya bozulmadan birden çok taşıma türüyle yükün taşınmasına imkân verebilen, taşıma yolunda aktarma ve istiflemeye, kolaylıkla doldurulup-boşaltılmaya, birçok kez kullanılmaya uygun ve dayanıklı malzemeden imal edilmiş yük taşıma kabını,

r) Mühimmat: Tahripler de dâhil, savunma ve saldırıyla bağlantılı olarak kullanmak için patlayıcılar, sevk barutu, fişek, başlatıcı, terkip veya nükleer, biyolojik ve kimyasal malzemelerle yüklü bir cihazı,

s) Patlayıcı madde: RID Bölüm 2.2.1'de ifade edilen maddeleri,

ş) RID: Tehlikeli Eşyanın Demiryolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Yönetmeliği,

t) RIV: Yük Vagonlarının Uluslararası Demiryolu Taşımacılığında Kullanım ve Değişimine İlişkin Yönetmeliği,

u) Sarnıç-vagon: Sıvı, gazlı, toz ya da granüllü maddelerin nakliyesi için kullanılan, bir ya da birden çok sarnıçtan oluşan bir üst yapı ile hareketli aksam, süspansiyon, tampon, çekme, fren ve benzeri gibi ekipmanların monte edildiği bir şasisi bulunan vagonu,

ü) Şebeke: Altyapı işletmecisinin sahip olduğu ve/veya onun tarafından yönetilen, tüm demiryolu altyapısını,

v) Taşıma evrakı: CIM Taşıma Sözleşmesine göre taşıma senedi veya Yük Vagonlarının Tek Tip Kullanım Sözleşmesi (CUU) uyarınca vagon senedi veya RID Bölüm 5.4.1'deki bilgileri içerecek şekilde gönderen tarafından düzenlenen belgeyi,

y) Taşımacı: Tehlikeli madde yükünü taşımayı kabul eden ve bu yükün belli bir çıkış istasyonundan başka bir varış istasyonuna taşınmasını sağlayarak alıcıya teslim eden demiryolu tren işletmecisini,

z) TCDD: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünü,

aa) Tehlikeli madde (Tehlikeli yük): RID Bölüm 3.2'deki tehlikeli maddelerin listelendiği Tablo A'da yer alan madde ve nesnelere,

- bb) Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı: İfa edeceği görev ve nitelikleri RID Bölüm 1.8.3'de belirtilen ve alması gereken eğitime istinaden Bakanlıkça yetkilendirilmiş gerçek kişiyi,
- cc) TEN: Trans Avrupa Ağı ya da şebekesini,
- çç) Teslim alan: Taşıma evrakının alıcı hanesinde kayıtlı ve varış istasyonunda eşyayı teslim alan, tahliye eden/ettiren işletmeyi,
- dd) Tren: Bir veya birkaç çeken araç ile bir veya birkaç çekilen araçtan oluşturulan diziyi,
- ee) Tren görevlisi: Tehlikeli maddelerin direkt olarak nakliyesine iştirak edecek olan işletme personelini,
- ff) Turuncu plaka: RID Bölüm 5.3.2.2'de özellikleri belirtilen turuncu renkli reflektörlü plakaları,
- gg) Tüplü gaz vagonu (Batarya-vagon): Birbirine manifoldlarla bağlı ve bu araca kalıcı olarak sabitlenmiş 450 litreden fazla kapasiteli tanklardan oluşan bir aracı,
- ğğ) Ulusal demiryolu altyapı ağı: Türkiye sınırları içerisinde bulunan il ve ilçe merkezleri ve diğer yerleşim yerleri ile limanlar, hava meydanları, organize sanayi bölgeleri, lojistik ve yük merkezlerini birbirine bağlayan, kamuya veya şirketlere ait bütünlük demiryolu altyapısı ağını,
- hh) UN numarası: RID Bölüm 3.2'de Tablo A'da yer alan tehlikeli maddeleri tanımlayan dört basamaklı Birleşmiş Milletler Numarasını,
- ıı) Vagon: Demiryolu üzerinde kendi güçleri ile hareket etme yeteneği olmayan her türlü yük taşımada kullanılan demiryolu aracını,
- ii) Yazılı talimat: RID Bölüm 5.4.3'de belirtildiği şekilde, taşımacı tarafından tren görevlisine/makiniste verilmek üzere hazırlanan ve taşıma esnasında oluşabilecek bir kaza durumunda alınacak tedbirler ile taşınan maddelerle ilgili özelliklerin yazılı olduğu belgeyi,
- jj) Yetki belgesi/Taşıma lisansı: Bakanlık tarafından bir işletmeciye verilen ve demiryolu ulaştırma hizmetleri sunabilmek, altyapı ve tren işletebilmek için önkoşulların sağlandığını gösteren belgeyi,
- kk) Yetkilendirilmiş kuruluş: TSE ISO/IEC 17020 standardına uygun dokümantasyona sahip olduğu Bakanlıkça tespit edilen ve yetkilendirilmesine müteakip bir yıl içerisinde yetki kapsamında TSE ISO/IEC 17020 standardına göre Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen kuruluşu,
- ll) Yük taşıma birimi: Tehlikeli yüklerin taşınması için tasarlanmış ve üretilmiş; sarnıç vagonları, sökülebilir tanka sahip vagonları, portatif tank veya tank konteynerleri, tüplü gaz tankerleri/vagonları, çok elemanlı gaz konteynerlerini,
- mm) Yükleme/boşaltma ve depolama alanı: Demiryolu Altyapı veya Demiryolu Tren İşletmecilerine ait olan ve genel amaçlı olarak kullanılan yükleme/boşaltma tesisinden ayrı olmak üzere, demiryoluna iltisak hattı ile bağlanan, etrafı çevrilmiş, tehlikeli maddelerin yüklendiği/boşaltıldığı, depolandığı alanları,
- nn) Yükleyen: Ambalajlı tehlikeli maddeleri, orta boy dökme yük konteynerleri veya portatif tankları bir vagonun veya konteynerin içine veya üzerine yükleyen veya bir konteyneri, dökme yük konteyneri, ÇEGK, tank-konteyneri veya portatif tankı bir vagon üzerine yükleyen işletmeleri, ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte yer alan ancak, bu maddede yer almayan diğer terimler için RID'da belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Taşıma Faaliyetlerine İlişkin Kurallar

Taşıma faaliyetlerinde genel kurallar

MADDE 5 – (1) Tehlikeli maddeler demiryolunda, bu Yönetmelik ve RID hükümlerine uygun olarak ekonomik, kontrollü, seri, güvenli, insan sağlığına zarar vermeden ve çevreye olumsuz etkisi en az olacak şekilde taşınır.

(2) Tehlikeli maddeler ancak, RID Kısım 3, Bölüm 3.2 (Tablo A) ve Bölüm 3.3 uyarınca taşıma için uygun bulunmuşsa demiryolunda taşınabilirler.

(3) Tehlikeli maddelerin taşınmasında yer alan taraflar, hasar, ölüm ve yaralanmaları önleyebilmek ve gerekirse bunların etkisini en aza indirebilmek için öngörülebilir risklerin yapısını ve boyutunu göz önünde bulundurarak bu Yönetmeliğe ve RID hükümlerine uygun tedbirleri almak zorundadır.

(4) Tehlikeli maddelerin demiryolu ile taşınmasında RID Kısım 6 da tanımlanan ve Bakanlıkça veya RID'a taraf bir ülkenin yetkili otoritesince yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından UN numarası verilerek sertifikalandırılmış olan ambalajların kullanılması zorunludur.

(5) Demiryolu ile tehlikeli madde taşımacılığında, RID'da tanımlanan etiket, işaret ve turuncu plakaların kullanılması zorunludur.

(6) RID Bölüm 2.2.1.2 de belirtilen ve taşınması kabul edilmeyen maddelerin demiryolu ile taşınması, demiryoluna ait tesislerde stoklanması yasaktır.

Demiryolu ile tehlikeli maddelerin taşınmasında özel kurallar

MADDE 6 – (1) RID Bölüm 3.2 Tablo A'da yer alan tehlikeli maddelerin demiryolu ile taşınmasında, RID'ın yanı sıra bu Yönetmelikte yer alan özel kurallara uyulması zorunludur.

(2) Tehlikeli maddeleri taşıyan trenlerin manevralarında aşağıda belirtilen manevra kurallarına uyulması zorunludur.

a) Tehlikeli madde yüklü vagonların manevralarında herhangi bir tehlike ve zarar meydana gelmemesi için ilgili mevzuatın öngördüğü önlemler önceden alınacaktır.

b) Tehlikeli madde yüklü vagonların manevraları en fazla 15 km/h hızla yapılacaktır.

c) Manevralar lokomotifle bağlı olarak yapılacak ve kesinlikle atma ve kaydırma manevrası yapılmayacaktır.

ç) Yükleme ve boşaltma tesisleri içerisinde vagonlara ve diğer taşıma araçlarına yükleme/boşaltma yapılırken kesinlikle manevra yapılmayacaktır.

d) **(Mülga:RG-3/2/2023-32093)**

e) Tehlikeli madde yüklü vagonu bulunan trenler, yeterli emniyet ve aydınlatma teşkilatı olmayan istasyonlarda bekletilmeyecektir.

f) Manevrayı yapan ve manevra sahasında bulunan demiryolu işletme görevlilerinin üzerinde parlayıcı, yanıcı, yakıcı, yanmayı ve patlamayı kolaylaştırıcı madde bulunmayacaktır.

g) Manevra sırasında lokomotif ile dolu vagon arasına TEN/RIV ve RID'a uygun en az bir adet emniyet vagonu bağlanacaktır.

ğ) **(Ek:RG-3/2/2023-32093)** Tehlikeli madde yüklü vagonların bağlanması/çözülmesi şeklinde yapılacak manevralar, "TS EN 12464-2 Işık ve Aydınlatma - Çalışma Yerlerinin Aydınlatılması - Bölüm 2: Açık Çalışma Alanları" standardının "Demiryolları ve Tramvaylar" tablosunda belirtilen aydınlatma koşulları esas alınarak gerekli aydınlatma ile birlikte güvenlik ve emniyetin sağlandığı yerlerde yapılacaktır.

h) **(Ek:RG-3/2/2023-32093)** Can, mal ve çevre güvenliğini tehdit eden bir olay, kaza, trende seyre engel olan bir arıza, tren güzergâhında seyre engel olan bir durum oluşması veya bu Yönetmeliğin 24 üncü maddesi kapsamında hazırlanan Acil Eylem Planlarında belirtilen bir durumun meydana gelmesi halinde, gerekli aydınlatma olmayan yerlerde yapılacak zorunlu manevralar, en fazla 5 km/h hızla yapılacak ve demiryolu altyapı işletmecisi ve demiryolu tren işletmecisi tarafından gerekli güvenlik ve emniyet önlemi alınacaktır.

(3) Tehlikeli madde taşıyacak tren teşkilinin aşağıdaki şekilde yapılması zorunludur.

a) Tehlikeli madde yüklü vagonlar, yük trenleri ile gönderilmelidir.

b) Tren teşkilinde, dolu vagonların hepsinin tehlikeli madde yüklü vagon olması şartı aranmayacaktır.

c) **(Değişik:RG-3/2/2023-32093)** Trende tehlikeli madde yüklü vagonlarla lokomotif arasına en az bir emniyet vagonu bağlanacak ve tren dizisinin sonunda tehlikeli madde yüklü vagon bulunmayacaktır.

ç) **(Ek:RG-3/2/2023-32093)** Taşınan tehlikeli maddelerin sınıflarına göre gerekli olduğu durumlarda, vagonlar veya taşıma birimleri (büyük konteyner, portatif tank, tank konteyner, ÇEGK veya karayolu taşıtı) arasında RID Bölüm 7.5.3'te belirtildiği şekilde koruyucu mesafe bulunacaktır.

(4) Tehlikeli madde taşıyan vagonların bulunduğu trenlerin sevinde, aşağıda belirtilen hususlara uyulması zorunludur.

a) Treni gönderen istasyon, taşıma güzergâhı üzerinde bulunan tüm istasyonlara, trende görevli personele ve hat boyunda çalışan diğer personele durumu bildirecektir. Tren personeli ile güzergâh üzerinde bulunan istasyonlar, gerekli tedbirleri alacaktır.

b) Teşkilinde tehlikeli madde yüklü vagon bulunan trenler, zorunlu haller dışında aydınlatma ve güvenlik teşkilatı olmayan istasyonlarda bekletilemez. Zorunlu hallerde bekletilmeleri durumunda ise gerekli emniyet tedbirleri alınacak ve mümkün olan en kısa sürede hareket etmeleri sağlanacaktır.

c) Tehlikeli madde yüklü vagon bulunan trenler, köprü, viyadük, tünel gibi özel yapılar ile benzeri kapalı yer ya da yolcu peronlarında hiçbir durumda bekletilemeyecektir.

ç) Feribot geçişlerinde; tehlikeli madde yüklü vagonlar, Bakanlık tarafından aksine bir düzenleme yapılmadıkça, kendi sınıflarına göre gruplandırılarak feribotla ulusal ve uluslararası mevzuat doğrultusunda yetkili merciler tarafından belirlenen saatlerde geçirilecektir.

(5) Bakanlık, gerektiğinde bu maddede belirtilenlerin yanı sıra yükleme, boşaltma ile manevra, tren teşkili ve tren sevkine ilişkin ilave düzenleme yapabilir.

Faaliyet belgesi alma zorunluluğu

MADDE 7 – (1) Bu Yönetmelik ve RID kapsamına giren tehlikeli maddelerin demiryolu ile taşınması alanında faaliyet gösteren; dolduran, paketleyen, yükleyen, taşımacı, gönderen, alıcı, boşaltan ve tank-konteyner/portatif tank işletmecisi, sarnıç vagon sahibi/işletmecisi, demiryolu altyapı işletmecisi, bu faaliyet alanlarından biri veya birden fazlası için faaliyette bulunanların Bakanlığa başvurarak tehlikeli madde faaliyet belgesi almaları zorunludur. Faaliyet belgesinin düzenlenmesine ilişkin hususlar Bakanlıkça belirlenir.

İzin alma zorunluluğu, vagon, ambalaj ve taşıma kaplarının uygunluğu

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında taşımacılık faaliyetinde bulunacak işletmeler, bu Yönetmeliğin Ek-1 tablosunda yer alan ve sınıfları belirtilen tehlikeli maddeleri taşıyabilmek için söz konusu tabloda yer alan yetkili mercilerden izin almak zorundadırlar. İzinler, izin alma tarihinden itibaren en fazla bir yıl geçerli olacak şekilde düzenlenir.

(2) RID Kısım 3 Bölüm 3.2 Tablo A'da yer alan bir kısım tehlikeli maddelerin taşınmasında kullanılan ve ara muayene, periyodik muayene yapılması zorunlu olan yük taşıma birimlerinin (sarnıç vagonların, sökülebilir tanka sahip vagonların, portatif tank veya tank konteynerlerin, tüplü gaz tankerlerinin/vagonlarının, çok elemanlı gaz konteynerlerinin) RID Kısım 6'da belirtilen hükümlere uygun olması zorunludur.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasında geçen yük taşıma birimlerinin demiryoluyla tehlikeli madde taşınmasına uygunluğu ile dönemsel teknik muayenelerinin, Bakanlık veya Bakanlığın yetkilendirdiği kurum/kuruluşlarca verilmiş Uygunluk/Onay Sertifikası ile belgelendirilmesi zorunludur.

Tehlikeli madde taşıyan trenlerde bulundurulması gerekli olan belgeler

MADDE 9 – (1) Tehlikeli madde taşıyan trenlerde aşağıdaki belgelerin bulundurulması zorunludur:

a) Taşıma evrakı.

b) RID Bölüm 5.4.3'te belirtildiği şekilde, taşımacı tarafından makiniste/tren görevlisine verilmek üzere hazırlanan yazılı talimat.

c) Taşımacılık zincirinde demiryolunun yanı sıra başka bir modunda kullanılacağı durumlarda RID Bölüm 5.4.5 de belirtilen Çok Modlu Tehlikeli Mal Formu.

ç) RID'da tanımlanan Sınıf 1 ve Sınıf 7 tehlikeli maddelerin taşınmasında, bu Yönetmelik kapsamında belirlenen ilgili/yetkili mercilerden alınmış özel taşıma izin belgesinin fotokopisi.

d) Tehlikeli madde taşımacılığı yapan trenlere/vagonlara ait Tehlikeli Maddeler ve Tehlikeli Atık Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Poliçesi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Taşımacılık Faaliyetinde Yer Alan Tarafların Sorumluluk ve Yükümlülükleri

Genel sorumluluklar

MADDE 10 – (1) Genel güvenlik tedbirleri olarak;

a) Tehlikeli maddelerin taşınmasında yer alan taraflar, öngörülebilir tehlikelerin doğası ve etkisine bağlı olarak zarar ve yaralanmalardan kaçınmak veya gerekirse etkilerini azaltmak için bu Yönetmelikte ve ilgili diğer mevzuatta belirtilen önlemleri almakla yükümlüdürler. Taraflar, kendi alanlarıyla ilgili bütün olaylarda, RID'da yer alan şartlara uymak zorundadırlar.

b) Bu Yönetmelik kapsamında yapılan tehlikeli madde faaliyetleri esnasında kamu güvenliğini tehlikeye sokacak acil durum oluşması halinde; taraflar acil durum servislerine haber vermek ve olaya müdahale için gerekli olan bilgileri sağlamak zorundadırlar.

c) İlgili taraflar RID’da münferit şekilde belirlenen yükümlülüklerle uymak zorundadırlar.

ç) Tehlikeli maddelerin yüklenmesi ve boşaltılması sırasında, bir kaza, sızıntı, patlama, yangın ve benzeri olması halinde; ilgili taraflar cana, mala, sağlığa ve çevreye verilen her türlü zarardan müteselsilen sorumludur.

Gönderenin yükümlülükleri

MADDE 11 – (1) Gönderen, taşınmak üzere sevk edilen tehlikeli yükü RID hükümlerine uygun bir biçimde taşımacıya teslim eder. Ayrıca;

a) Tehlikeli maddelerin taşınmasının, Bakanlıktan uygun yetki belgesi/taşıma lisansı almış ve özel izin gereken durumlarda bu izni almış olanlarca yapılmasını sağlamakla,

b) Tehlikeli maddelerin RID hükümlerine uygun sınıflandırılmış şekilde yüklenmesi ve taşınması konusunda gerekli önlemleri almakla,

c) Taşımacıya taşıma için gerekli sevk belgeleri ile gerekli bilgi ve verileri vermekle,

ç) RID Kısım 4’te tanımlanmış ve RID Kısım 6’ya göre imal edilmiş, onaylanmış ve sertifikalandırılmış ambalaj ve kapları kullanmakla,

d) Sevkiyata yönelik şartlara ve gönderme kısıtlamalarına uygun hareket etmekle,

e) Temizlenmemiş ve gazdan arındırılmamış boş tankların (sarnıç vagonlar, sökülebilir tanklar, tüplü gaz tankerleri, ÇEGK’ler, portatif tanklar ve tank-konteynerler) veya vagonların, büyük ve küçük dökme yük konteynerlerin uygun şekilde işaretlenmiş, etiketlenmiş ve kapalı olduklarından, sızdırmazlığından emin olmakla,

f) Diğer tarafların (paketleyen, yükleyen, dolduran ve benzeri) yükümlülüklerini üstlenerek yürütmesi halinde sevkiyatın RID şartlarına uygunluğunu sağlamak için gerekli tedbirleri almakla, yükümlüdür.

Taşımacının yükümlülükleri

MADDE 12 – (1) Taşımacı;

a) Taşınacak tehlikeli maddelerin taşınması açısından bu Yönetmelik ve RID hükümlerine uygun olduğunu kontrol etmekle,

b) Tehlikeli maddelerin taşınması ile ilgili RID’da ve bu Yönetmelikte öngörülen tüm bilgi ve belgelerin trende eksiksiz ve doğru olarak bulundurulmasını sağlamakla,

c) Vagonlarda ve yüklerde görsel olarak belirgin bozukluk, sızıntı veya çatlak, eksik teçhizat olup olmadığını kontrol etmekle,

ç) Sarnıç-vagonların, tüplü gaz tankerlerinin, sökülebilir tanka sahip vagonların, portatif tankların, tank-konteynerlerin ve ÇEGK’lerin test, muayene ve kontrol sürelerinin geçip geçmediğini kontrol etmekle,

d) Vagonlar için RID’da tanımlanmış olan tehlike ikaz levhaları ve işaretlerin vagonlara takılmasını sağlamakla,

e) RID Bölüm 5.4.3’te tarif edilen yazılı talimatı makiniste/tren görevlisine vermekle,

f) Taşımada görev alan personelin yazılı talimatları okumasını, anlamasını ve gerektiği şekilde uygulayabilmesini sağlamakla,

g) Taşımada görev alan personel için yazılı talimatta belirtilmiş olan kişisel korunma teçhizatının makinist kabininde bulunmasını sağlamakla,

ğ) Bu Yönetmelikte belirtilen şartlardan herhangi birinin ihlal edilmiş olduğunu tespit ederse, taşımayı söz konusu ihlal giderilinceye kadar başlatmamakla,

h) Taşıma sırasında, taşımanın güvenliğini tehlikeye sokacak bir ihlal oluşursa, trafik güvenliği, gönderilen maddenin güvenliği ve kamu güvenliği bakımından, taşımayı söz konusu ihlal ortadan kaldırıncaya kadar beklemeye uygun en yakın alanda durdurmakla, taşımayı ancak gerekli şartlar yerine getirildiği takdirde devam ettirmekle,

ı) Demiryolu altyapı işletmecisinin, bu Yönetmelikte ve RID’da belirtilen yükümlüklerini yerine getirebilmesi için, gerekli bilgileri vermekle,

i) Taşımada görev alan personelin, RID hükümlerine uygun eğitim almasını sağlamakla,

j) Yaptığı taşımalarda meydana gelen kazalarla ilgili olarak, RID hükümlerine göre hazırlanmış bir raporu kaza tarihinden itibaren en geç otuz gün içerisinde Bakanlığa vermekle,

k) Taşıma sırasında görev alan personele yangın söndürme cihazlarının kullanımı konusunda eğitim vermek ve yangın söndürücülerinin görev mahallinde bulunmasını sağlamakla,

l) Sadece taşınması yapılacak olan maddeye uygun olan sarniç vagon ve vagonları kullanmakla, yükümlüdür.

Alicının yükümlülükleri

MADDE 13 – (1) Alıcı;

a) Yükün teslim alınmasına engel bir durum olmadıkça yükün kabulünü ertelememekle ve boşaltma işlemi tamamlandıktan sonra kendisiyle ilgili RID’da öngörülen şartları yerine getirmekle,

b) Vagon veya konteynerlerin, RID’in boşaltmaya ilişkin şartlarının yerine getirilmesi halinde boşaltılmasını, bu hükümlerin yerine getirilmemesi durumunda ise iade edilmesini sağlamakla,

c) Diğer tarafların (boşaltan, temizleyici, dezenfekte hizmeti ve benzeri) yükümlülüklerinin üstlenilerek yürütülmesi halinde ilgili RID hükümlerine uymak için uygun tedbirleri almakla,

ç) Boşaltmak üzere emrine verilen vagon ve diğer yük taşıma birimlerini süresi içinde emniyetle boşaltma yapılmasını sağlayacak ekipmana sahip olmakla veya temin etmekle, yükümlüdür.

Yükleyenin yükümlülükleri

MADDE 14 – (1) Yükleyen;

a) Tehlikeli maddeleri, ancak RID hükümlerine uygun şartlar sağlanmış olması halinde, taşımacıya teslim etmekle,

b) Paketlenmiş tehlikeli maddeleri ya da temizlenmemiş boş paketleri taşımacıya verirken paketlerin zarar görüp görmediğini kontrol etmekle,

c) Hasarlı veya sızdırma riski taşıyan ya da boş temizlenmemiş tehlikeli madde paketlerini hasar giderilene kadar yüklememekle,

ç) Tehlikeli maddeleri vagona, büyük ya da orta boy dökme yük konteynere yüklerken, yükleme ve elleçlemeye ilişkin özel koşullara uygun hareket etmekle,

d) Tehlikeli maddeleri doğrudan taşıma için teslim alırken vagon veya büyük konteynerlerin işaret ve etiketlenmesi ile vagon veya büyük konteynerlere turuncu plaka takılmasına ilişkin RID’da belirtilen koşullara uygun hareket etmekle,

e) Paketleri yüklerken, vagon veya konteynere daha önce yüklenmiş olan yükleri de göz önüne alarak, birlikte yükleme yasaklarına ve ayrıca; besin ve gıda maddelerinin ya da hayvan yemlerinin ayrı tutulması kurallarına uymakla,

f) Tehlikeli maddeleri yükleyecek personelin bu konuda eğitim almış olmasını sağlamak ve gerektiğinde bu eğitim belgelerini Bakanlığa ibraz etmekle,

g) Yükleme yapıldığı sırada yakın çevrede ateş yakılmasına, açık ışıklandırma yapılmasına ve sigara içilmesine izin vermemekle, kıvılcım çıkma özelliğine sahip cisimler bulundurmamakla ve bu özelliğe sahip giysiler ile çalışmamakla,

ğ) Yüklenen tehlikeli yüklerin, vagon içindeki yükleme emniyetinin ilgili ulusal ve uluslararası mevzuat hükümlerine uygun olmasını sağlamakla,

h) Tehlikeli maddelerin vagonlara, konteynerlere ve diğer yük taşıma birimlerine yükletilmesi işlemlerinin mutlak suretle bu iş için ayrılmış, emniyet şartları sağlanmış alanlarda yapmakla,

ı) Tehlikeli maddeler vagonlara yüklenirken, el frenlerinin sıkılı olduğunu kontrol etmekle ve gerektiğinde vagonların takozlanmasını sağlamakla,

i) Tehlikeli madde taşınmasına tahsis edilen açık vagonların üzerlerinin, yükleme yapıldıktan sonra muşamba/branda ile örtülmesini sağlamakla, yükümlüdür.

Paketleyenin yükümlülükleri

MADDE 15 – (1) Paketleyen;

a) RID’da belirtilen ambalajlama veya karışık ambalajlama koşullarına yönelik şartlara uymakla,

b) Taşımaya hazırlanan paketlerin, ambalajların işaretlenmesi ve etiketlenmesine yönelik RID’da belirtilen şartlara, uygun hareket etmekle,

yükümlüdür.

Dolduranın yükümlülükleri

MADDE 16 – (1) Dolduran;

a) Dolum öncesinde; sarnıç vagonların, sökülebilir tanka sahip vagonların, portatif tank veya tank konteynerlerin, tüplü gaz tankerlerinin/vagonlarının, çok elemanlı gaz konteynerlerinin ve ekipmanlarının teknik olarak eksiksiz ve taşımaya uygun olduğunu kontrol etmekle,

b) Tehlikeli madde taşınmasında kullanılan ve bu maddenin (a) bendinde belirtilen yük taşıma birimlerinin test, muayene ve kontrol sürelerinin geçerliliğini kontrol etmekle,

c) Dolumu yapılacak tehlikeli maddelere uygun olan ve bu hususta Uygunluk/Onay Sertifikası bulunan ve bu maddenin (a) bendinde belirtilen yük taşıma birimlerine dolum yapmakla,

ç) Dolum esnasında doldurma kurallarına uygun hareket etmekle,

d) Doldurulan madde için izin verilen azami doldurma oranını ve azami dolum hacim oranını geçmemekle,

e) Dolumu yaptıktan sonra tankın kapatma tertibatının sızdırmazlığını kontrol etmekle,

f) Doldurulan tehlikeli maddelerin, bu maddenin (a) bendinde belirtilen yük taşıma birimlerinin dış yüzeyine bulaşmadığını kontrol etmekle,

g) Tehlikeli maddeleri taşımaya hazırlarken; bu maddenin (a) bendinde belirtilen yük taşıma birimlerine, turuncu plakanın, işaret veya etiketlerin ve manevra etiketlerinin/levhalarının RID hükümlerine uygun şekilde takılmasını sağlamakla,

ğ) RID hükümlerine göre taşınması özel kurallara veya kısıtlamalara bağlanan tehlikeli maddelerin dolumunu, yetkili mercilerden bu hususta izin almadıkça yapmamakla,

h) Dolum yaptığı sırada, yakın çevrede ateş yakılmasına, açık ışıklandırma yapılmasına ve sigara içilmesine izin vermemekle, kıvılcım çıkma özelliğine sahip cisimler bulundurmamakla ve bu özelliğe sahip giysiler ile çalışmamakla,

yükümlüdür.

Tank-konteyner/portatif tank sahibi veya işletmecisinin yükümlülükleri

MADDE 17 – (1) Tank-konteyner/portatif tank sahibi veya işletmecisi;

a) Taşıma ünitelerinin yapı, ekipman, test ve markalanmasının RID hükümlerine uygunluğunu sağlamakla,

b) Tank-konteyner/portatif tankın bir sonraki teste kadar, RID’da yer alan hükümlerin sağlanması için, gövde ve ekipman bakımını yerine getirmekle,

c) Gövde veya gövde ekipmanı emniyetinin tamir, tadilat veya bir kaza sonucunda azalma eğilimi gösterip göstermediğini ayrıca kontrol etmekle,

yükümlüdür.

Sarnıç-vagon sahibi veya kullanıcılarının yükümlülükleri

MADDE 18 – (1) Sarnıç-vagon sahibi veya kullanıcıları;

a) Vagonun yapı, ekipman, test ve işaretlemeye ilişkin olarak RID hükümlerine uygunluğunu sağlamakla,

b) Sarnıç-vagonun bir sonraki teste kadar, RID’da yer alan şartları sağlanması için, tank ve ekipman bakımını yerine getirmekle,

c) Gövde veya gövde ekipmanı emniyetinin tamir, tadilat veya bir kaza sonucunda azalma eğilimi gösterip göstermediğini ayrıca kontrol etmekle,

yükümlüdür.

Demiryolu altyapı işletmecisinin yükümlülükleri

MADDE 19 – (1) Demiryolu altyapısı işletmecisi;

a) Manevra alanlarına yönelik dâhili acil durum planlarının RID Bölüm 1.11’e uygun şekilde hazırlanmasını sağlamakla,

b) Taşıma esnasında 12 nci maddede yer alan taşımacıya ait yükümlülük kapsamında bulunan ve aşağıda yer alan;

1) Her bir vagonun numarasının ve vagon tipinin belirtilmesi suretiyle tren kompozisyonuna ait bilgilerine,

2) Her bir vagona bulunan tehlikeli maddelerin BM numaraları veya RID Bölüm 3.4 uyarınca sadece tehlikeli maddelerin sınırlı miktarda paketlenip taşınması durumunda ise bu maddelere ait bilgilere,

3) Her bir vagonun trendeki konum bilgilerine,
sahip olmak ve gerektiğinde ilgili mercilere vermekle yükümlüdür.

Boşaltmanın yükümlülükleri

MADDE 20 – (1) Boşaltma;

a) Boşaltma öncesinde paket, konteyner, tank, ÇEGK veya vagon ve benzeri üzerindeki bilgiler ile taşıma evrakındaki bilgileri karşılaştırarak doğru yükün boşaltılacağını tespit etmekle,

b) Boşaltma öncesinde ve sırasında pakette, vagona, tankta veya konteynerde boşaltma işlemini tehlikeye sokacak ölçüde bir tahribatın olup olmadığını kontrol etmekle,

c) Bu maddenin (b) bendinde belirtilen bir durumun tespiti halinde, gerekli önlemler alınıncaya kadar boşaltma işlemine ara vermekle,

ç) Boşaltılması sırasında vagon, tank veya konteynerin dışına bulaşan tehlikeli artıkları temizlemekle,

d) Boşaltma işlemi tamamlandıktan sonra vana ve kontrol kapaklarının güvenli bir şekilde kapatılmasını sağlamakla,

e) Taşımayı gerçekleştiren vagonların veya konteynerlerin ürün değişikliği halinde öngörülen temizleme ve arındırma işlemlerinin yapılmasını sağlamakla,

f) Tehlikeli maddelerin taşınmasını takiben vagonların ve konteynerlerin tamamen boşaltılmış, temizlenmiş, gazdan arındırılmış, dezenfekte edilmiş olması durumunda, üzerindeki tehlike işaretlerini veya turuncu plakaları kaldırmakla,

g) Boşaltma alanında güvenlik önlemlerinin tam olarak alınmış olmasını sağlamakla ve boşaltma işleminde kullanılan donanımın düzgün olarak çalıştığını kontrol etmekle,

ğ) Tehlikeli maddelerin vagonlardan, konteynerlerden ve diğer yük taşıma birimlerinden boşaltılması işlemlerinin, mutlak suretle bu iş için ayrılmış, emniyet şartları sağlanmış alanlarda yapmakla,

h) Boşaltma yapıldığı sırada yakın çevrede ateş yakılmasına, açık ışıklandırma yapılmasına ve sigara içilmesine izin vermemekle, kıvılcım çıkma özelliğine sahip cisimler bulundurmamakla ve bu özelliğe sahip giysiler ile çalışmamakla,
yükümlüdür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Muafiyetler, Özel İzinler, İzlenecek Güzergâhlar, Yükleme, Boşaltma ve Stoklama Alanları

Muafiyetler ve özel izinler

MADDE 21 – (1) Bakanlık, tehlikeli maddelerin demiryoluyla taşınmasında, taraf olduğumuz ilgili uluslararası mevzuatta belirtilen muafiyet ve istisnaları uygulayabilir.

(2) Bakanlık, teknik gelişmeler sonucu yeni tehlikeli maddelerin piyasaya çıkarılmasına bağlı olarak, söz konusu tehlikeli maddelerin bu Yönetmelik kapsamında taşınması ve elleçlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda, taşıma sırasında herhangi bir emniyetsiz duruma mahal vermemek şartıyla, geçici süreli bir muafiyet veya izin verebilir.

(3) Muafiyetlerde, taşıma şekli ve elleçleme hususları ile tehlikeli yükün yapısı, sınıfı ve miktarı göz önüne alınır.

(4) İkinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen durumlarda, muafiyet veya özel izin verilebilmesi için başvuru sahibi; Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı tarafından hazırlanmış tehlikeli madde/maddelerin taşınması sırasında alınması gereken güvenlik tedbirlerini içeren bir rapor ibraz etmek zorundadır. Güvenlik Danışmanı tarafından hazırlanan raporda, aynı zamanda oluşabilecek riskler de belirtilmeli ve muafiyet veya özel iznin neden gerekli olduğu gerekçelerle açıklanmalıdır. Bakanlık başvuru sahibinden daha kapsamlı rapor sunmasını isteyebilir.

(5) Bakanlık, kamu menfaati veya kamu güvenliğinin söz konusu olduğu durumlarda, ilgili ve yetkili kamu mercilerinin talebi üzerine, bu Yönetmelik hükümleri ile ilgili olarak özel izin verebilir.

(6) Muafiyet ve özel izinlerin verilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

İzlenecek güzergâhlar, yükleme, boşaltma ve stoklama alanları

MADDE 22 – (1) Demiryolu şebekesi üzerinde yapılacak tehlikeli madde taşımacılığında izlenecek güzergâhlar ile istasyon içinde stoklama, yükleme ve boşaltma yapılacak yerler ilgili Demiryolu Altyapı İşletmecisi tarafından belirlenir.

(2) Demiryolu üzerinden yapılacak askeri mühimmat ve patlayıcı madde taşımacılığında izlenecek güzergâhlar ile istasyon içinde yükleme ve boşaltma yapılacak yerler, ilgili garnizon komutanlıkları ile koordine edilerek o ilin valiliğince tespit edilir.

(3) Demiryolu sahasında tehlikeli maddenin stoklama, yükleme ve boşaltılması için ayrılan özel yer olmaması halinde, stoklama, yükleme ve boşaltma yapılamaz.

(4) Karayolu/denizyolu ile gelip demiryolu ile gidecek ya da demiryolu ile gelip karayolu/denizyolu ile gidecek tehlikeli madde yüklü dolu konteynerler, ilgili Demiryolu Altyapı İşletmecisi veya ilgili Demiryolu Tren İşletmecisine ait alanlarda bu iş için ayrılmış özel alanlarda, en çok 24 saat süre ile bekletilebilir. Ancak, bu yerlerde konteynerlerin içindeki yükün başka konteynerlere, vagonlara ve araçlara boşaltılması işlemleri yapılamaz.

(5) Limana gidecek olan tehlikeli madde taşıyan vagonların liman tesisine varışından en az 3 saat önce bildirim yapması zorunludur.

(6) Sınıf 1 Patlayıcı maddeler ve nesnelere, Sınıf 6.1 Zehirleyici maddeler, Sınıf 6.2 Bulaşıcı maddeler, Sınıf 7 Radyoaktif malzemeler sınıfına giren tehlikeli maddelerin taşınmasında kullanılanlar hariç olmak üzere, tehlikeli madde taşınmasında kullanılan temizlenmemiş boş taşıma kapları, boş konteynerler gibi taşıma birimleri; istasyonlarda yükleme boşaltmaları etkilemeyecek bir alanda en çok 48 saat bekletilebilir.

(7) Demiryolu ile yapılan tehlikeli madde taşımacılığında kullanılan tren ve vagonların Türk Boğazlar bölgesindeki asma köprülerden ve tüp geçitlerinden geçişlerine müsaade edilmez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Güvenlik Danışmanı, Acil Eylem Planı, Eğitim ve Uygulamadan

Sorumlu Kurumlar

Güvenlik danışmanı

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki taşımacı, gönderen, paketleyen, yükleyen, dolduran ve boşaltan olarak faaliyet gösteren işletmelerin, RID Bölüm 1.8.3'te yer alan hükümlere göre tehlikeli madde güvenlik danışmanı istihdam etmesi veya tehlikeli madde güvenlik danışmanından hizmet alması zorunludur.

Acil eylem planı

MADDE 24 – (1) Bir kaza ya da ihlalin, insan hayatı ve çevre üzerinde oluşacak olumsuz sonuçlarını mümkün olduğu kadar minimize etmek üzere, tehlikeli madde taşımacılığı yapan Demiryolu Altyapı İşletmecisi ve/veya Demiryolu Tren İşletmecileri tarafından, manevra hizmetleri ile tehlikeli madde yükleme, boşaltma ve taşımacılığı sırasında olabilecek kaza ya da ihlal durumlarında, uygulanmak üzere "Acil Eylem Planı" hazırlaması zorunludur.

(2) Acil eylem planına ilişkin talimatlar işyerlerinde ilgili personele tebliğ edilir ve görülecek yerlere asılır.

Eğitim

MADDE 25 – (1) Tehlikeli maddelerin demiryoluyla taşınmasında yer alan kişiler, RID Bölüm 1.3'te belirtilen eğitimleri almak zorundadırlar. Tehlikeli maddelerin demiryoluyla taşınmasında yer alan kişilerin eğitimi ve bu eğitimleri verecek kurum ve kuruluşlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Denetim

Denetim yetkisi ve kullanımı

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan faaliyetler Bakanlık denetimine tabidir.

(2) Bakanlık yapacağı denetimleri, kendi personelinin yanı sıra, 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi çerçevesinde yetkilendirilen ve bu Yönetmeliğin 27 nci maddesinde belirtilen kamu kurum veya kuruluşları eliyle de yapar.

(3) Yetkilendirilen kurum ve kuruluşlar Bakanlık her zaman işbirliği içinde olmak ve Bakanlık tarafından bu Yönetmeliğe ilişkin olarak verilecek yazılı talimatları yerine getirmek zorundadırlar.

(4) Yetkili kılınan kurum ve kuruluşlar, Kanun ve bu Yönetmeliğin kendilerine yüklediği görev ve yetkileri doğrudan yerine getirir ve kullanırlar.

(5) Denetimlerde uygulanacak usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.

Denetimle görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları

MADDE 27 – (1) Bakanlık ve Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının sınır kapılarındaki birimleri ile Belediye Başkanlıklarının denetimden sorumlu zabıta birimleri bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerle ilgili olarak denetimle görevli ve yetkilidirler.

(2) Denetim yapmakla görevlendirilenler; 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, bu Yönetmelik ve diğer ilgili mevzuat esaslarına göre denetim görevlerini yerine getirmekle ve denetimler sırasında tespit ettikleri kusur ve ihlaller için tutanak düzenlemekle yükümlüdürler.

(3) Bakanlık, uyarılmasına rağmen denetim görevini aksatanları ilgili ve yetkili mercilere bildirir.

(4) Denetim yapacak personelin en az lise veya dengi okul mezunu olanlar arasından seçilmesi şarttır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Cezaların Uygulanmasına İlişkin Kurallar

Tutanakları düzenlemeye görevli ve yetkili kılınanlar

MADDE 28 – (1) İdari para cezası karar tutanağı düzenlemeye yetkili ve görevli personel aşağıda belirtilmiştir:

a) Yetkilendirilmiş Bakanlık personeli,

b) Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığının ilgili personeli,

c) Gümrük ve Ticaret Bakanlığının sınır kapılarında görev yapan Gümrük Muhafaza ve Gümrük Muayene Memurları ve bunların amirleri,

ç) Belediye Başkanlıklarının denetimden sorumlu zabıta memurları ve bunların amirleri.

Tutanakların düzenlenmesi

MADDE 29 – (1) 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede öngörülen ve bu Yönetmelikte belirtilen hususlara uymayanlar hakkında, 28 inci maddede belirtilen personel tarafından idari para cezaları için idari para cezası karar tutanağı düzenlenir.

Tutanak düzenleyenler ile bağlı oldukları kurum ve kuruluşların yükümlülükleri

MADDE 30 – (1) Tutanak düzenleyenler, tutanaklarla ilgili olarak aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdürler:

a) Tutanaklara, bağlı olduğu kurumun veya birimin adı bulunan kaşe veya damgayı basmak veya bu kurumun veya birimin adını yazmak.

b) Tutanaklara, kendi adını, soyadını, görev unvanını ve sicil numarasını yazarak veya bu bilgiler bulunan kaşe veya damgayı her nüshasına basarak imza etmek.

c) Tutanakları, tebliğ yerine geçmek üzere, hakkında işlem yapılan veya temsilcisine imza ettirmek ve bir nüshasını vermek.

ç) Tutanakları imza etmekten kaçınanlar için "imza etmedi" kaydı koymak.

d) Zorunlu hallerde resmi ve özel kurum veya kuruluşların sorumluları için "gıyabında" yazarak kayıt koymak.

(2) Tutanak düzenleyenlerin bağlı olduğu kurum ve kuruluşlar tutanaklarla ilgili olarak aşağıdaki işlemleri yerine getirmekle yükümlüdürler:

a) Yargı ile ilgili suç tutanaklarının bir örneği yedi iş günü içinde ilgili Cumhuriyet Savcılığına gönderilir ve suç tutanaklarının birden fazla olması halinde bir tutanak listesi tanzim edilir.

b) Verilen idari para cezaları tebliğini müteakip bir ay içerisinde ödenir.

c) Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından verilen idari para cezaları ödeme süresi içerisinde muhasebe yetkilisi mutemetleri veya muhasebe birimlerine (merkez muhasebe birimi, mal müdürlükleri ve defterdarlık muhasebe müdürlükleri) ödenmemesi halinde, kesinleşmesini müteakip yedi işgünü içerisinde vergi

daresine bildirilir. Vergi dairelerince bu idari para cezaları 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip ve tahsil edilerek genel bütçeye gelir kaydedilir.

ç) Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bağlı birimler tarafından verilen ve ödeme süresi içerisinde ödenmeyen idari para cezaları kesinleşmesini müteakip Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bağlı birimler tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip ve tahsil edilerek genel bütçeye gelir kaydedilir.

d) Belediyeler tarafından verilen ve ödeme süresi içerisinde ödenmeyen idari para cezaları belediyeler tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip ve tahsil edilerek belediye bütçesine gelir kaydedilir.

e) Tutanakların birer örneği değerlendirme için Bakanlığa gönderilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yaptırımlar

İdari para cezası

MADDE 31 – (1) 655 sayılı KHK'nin 28 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi çerçevesinde bu Yönetmeliğin;

a) 5 inci maddenin dördüncü fıkrasına aykırı hareket eden gönderene onbin Türk Lirası, taşımacıya onbin Türk Lirası,

b) 5 inci maddenin beşinci fıkrasına aykırı hareket eden gönderene her bir yük taşıma birimi için bin Türk Lirası, taşımacıya her bir yük taşıma birimi için bin Türk Lirası, vagon/tren üzerindeki işaretleme eksiklikleri için, sorumlu tren personeline her bir yük taşıma birimi için yüz Türk Lirası,

c) 5 inci maddenin altıncı fıkrasına aykırı hareket eden gönderene ellibin Türk Lirası, taşımacıya ellibin Türk Lirası,

ç) 6 ncı maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkrasında yer alan her bir bende aykırı hareket eden demiryolu tren işletmecisine, ihlal ettiği her bir bent için bin Türk Lirası,

d) 7 nci maddenin birinci fıkrasına göre "Faaliyet Belgesi" almadan faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilere, binellibir Türk Lirası,

e) 8 inci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere beşbin Türk Lirası idari para cezası uygulanır, söz konusu ihlal giderilinceye kadar vagon ve/veya tren güvenli bir alanda bekletilir ve seferin devamına müsaade edilmez,

f) 8 inci maddenin ikinci ve üçüncü fıkrasına göre, RID Kısım 6'da belirtilen hükümlere göre yetkilendirilmiş kuruluş tarafından test, muayene ve sertifikalandırılması yapılmamış yük taşıma birimlerinin tehlikeli madde taşımacılığında kullanılmasının tespiti halinde her bir yük taşıma birimi için; gönderene beşbin Türk Lirası, taşımacıya beşbin Türk Lirası, doldurana beşbin Türk Lirası,

g) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine aykırı hareket eden gönderene, beşbin Türk Lirası, taşımacıya beşbin Türk Lirası,

ğ) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine aykırı hareket eden gönderene ikibin Türk Lirası, taşımacıya ikibin Türk Lirası, tren sorumlusuna beşyüz Türk Lirası,

h) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendine aykırı hareket eden gönderene beşbin Türk Lirası, taşımacıya beşbin Türk Lirası, tren sorumlusuna bin Türk Lirası,

ı) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (d) bendine aykırı hareket eden gönderene ikibin Türk Lirası, taşımacıya ikibin Türk Lirası, tren sorumlusuna beşyüz Türk Lirası,

i) 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 ve 20 nci maddelerin birinci fıkralarındaki bentlerde yer alan sorumluluk ve yükümlülükler aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişilere, ihlal ettikleri her bir bent için beşyüz Türk Lirası,

j) 22 nci maddenin üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişilere, ihlal ettikleri her bir fıkra için bin Türk Lirası,

k) 22 nci maddenin yedinci fıkrasına aykırı hareket eden gönderene ikiyüze bin Türk Lirası, taşımacıya ikiyüze bin Türk Lirası,

l) 23 üncü maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket ederek Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı istihdam etmeyen veya Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı hizmeti almayan işletmelere onbin Türk Lirası,

m) 24 üncü maddenin birinci ve ikinci fıkrasına aykırı hareket eden işletmelere beşbin Türk Lirası,

n) 25 inci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket eden işletmelere beşbin Türk Lirası, idari para cezası uygulanır.

(2) Bu maddede belirtilen idari para cezaları, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

(3) İdari para cezası karar tutanağı ve tebligat ve idari yaptırımların uygulanması usulüne ilişkin hususlarda, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Tehlikeli maddelerin taşınmasında sigorta yaptırma zorunluluğu

MADDE 32 – (1) Demiryolu tren işletmecileri sahip oldukları tehlikeli madde taşıyan demiryolu araçlarına, Tehlikeli Maddeler ve Tehlikeli Atık Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası yaptırmak zorundadır.

(2) Demiryolu Tren İşletmecileri kayıtlı özmal ve sözleşmeli tüm tren ve/veya vagonlar için Tehlikeli Maddeler ve Tehlikeli Atık Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası yaptırmadan tehlikeli madde taşımacılığı yapamazlar.

(3) Denetimler sırasında bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sigortanın yapılmadığı tespit edilirse, taşımanın başlamış olması halinde, taşımanın devamına en yakın istasyona kadar izin verilir.

Güncelleme

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmelik, ilgili uluslararası anlaşmalar ve standartlardaki değişimler dikkate alınarak güncel tutulur.

Sorumlu hizmet birimi

MADDE 34 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında, Yönetmeliğin 21 inci ve 35 inci maddeleri hariç Bakanlıkça yerine getirilmesi gereken iş ve işlemler Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Yetkilendirme

MADDE 35 – (1) Bakanlık, gerektiğinde teknik ve idari kapasite, teşkilat imkânları, hizmetin hızlı/etkin/yaygın olarak üretilmesi ilkelerini gözeterek, bu Yönetmelik kapsamında yerine getirmekle yükümlü olduğu iş ve işlemlerin bir kısmını aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütmek üzere; kamu kurum/kuruluşlarını, üniversiteleri, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu kapsamına giren birlik ve odalar ile TÜRKAK tarafından TSE ISO/IEC 17020 standardına göre muayene kuruluşu olarak akredite edilen ve Bakanlık tarafından tasnif kuruluşu olarak yetkilendirilen ve yetkilendirildikleri Birleşmiş Milletlerin ilgili örgütleri tarafından ilan edilen kuruluşları yetkilendirebilir.

a) Yetkilendirme, düzenlenecek bir protokol/sözleşme ile yapılır. Bu protokol/sözleşmede yetkilendirmenin konusu, süresi ve mutabakata varılan hususlar açıkça belirtilir.

b) Yetkilendirme, yetkilendirmenin konusu ve niteliği gözetilmek suretiyle en az 1 yıl en fazla 5 yıl süreyle yapılabilir. Yetkilendirme, süresinin sonunda yenilenebilir.

c) Bakanlık, yetkilendirmenin konusuna, niteliğine ve özelliğine göre aynı konuda birden fazla kamu kurum/kuruluşu, üniversite veya muayene kuruluşunu yetkilendirebilir.

ç) Yetkilendirme kapsamında üretilecek hizmetler için alınacak/ödenen ücretler Bakanlık tarafından onaylanır.

d) Yetkilendirilmiş olanlar ilgili mevzuata ve Bakanlıkça yayımlanan idari düzenlemelere uymakla yükümlüdürler. Bakanlık, yetkilendirmenin kullanımı ile ilgili olarak gerektiğinde her türlü denetimi yapar.

e) Yetkilendirilmiş olanların ilgili mevzuata ve Bakanlıkça yayımlanan idari düzenlemelere uymaması halinde yapılmış olan yetkilendirme, Bakanlık tarafından iptal edilir.

f) Yetkilendirme, Bakanlığın bu konudaki görev, sorumluluk ve yetkisini ortadan kaldırmaz.

Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller

MADDE 36 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde ulusal ve tehlikeli maddelerin demiryoluyla taşınması hususunda taraf olduğumuz uluslararası mevzuat hükümleri uygulanır.

(2) Tehlikeli madde ile ilgili taraf olduğumuz uluslararası mevzuatta idarenin veya yetkili kurumun kararına, takdirine veya düzenlenmesine bırakılmış hususlar Bakanlıkça belirlenir.

(3) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanması amacıyla, Bakanlıkça tebliğ, yönerge, genelge veya talimatla düzenleme yapılabilir.

Diğer hükümler

MADDE 37 – (1) Tehlikeli madde taşıyan bir trenin, kalkış ve varış noktaları arasında denizyolu veya karayolunu kullanması halinde; taşımacı kısmen kullandığı bu diğer taşıma türlerinin kullanımı esnasında o türe ait tehlikeli madde taşımacılığı mevzuatına uymak zorundadır.

Mevcut vagonların onay sertifikası

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Tehlikeli maddelerin yurtiçinde taşınmasında kullanılan ve bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce imal edilmiş ve vagon uygunluk/onay sertifikası bulunmayan sarnıç vagon ve vagonlara Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre vagon uygunluk belgesi düzenlenir.

Sertifikalandırılmamış ambalajların kullanılması

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin yayım tarihinden önce üretilmiş olan ambalajlar için bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin 4 üncü fıkrası hükmü uygulanmaz. Bu ambalajların yurtiçinde tehlikeli madde taşımacılığında kullanımına 31/12/2017 tarihine kadar müsaade edilir.

Yürürlük

MADDE 38 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü maddeleri yayımlandığı tarihte,

b) Diğer hükümleri 1/1/2016 tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 39 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
16/7/2015	29418
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
Tarihi	Sayısı
1.	3/2/2023
	32093

Ek-1

İzin Alınması Gereken Tehlikeli Madde sınıfı	İzin Alınması Gereken İlgili/Yetkili Mercisi
RID da yer alan Sınıf 1'deki maddeler	İçişleri Bakanlığı
RID da yer alan Sınıf 7'deki maddeler	Enerji ve Tabii Kay. Bakanlığı (TAEK)